

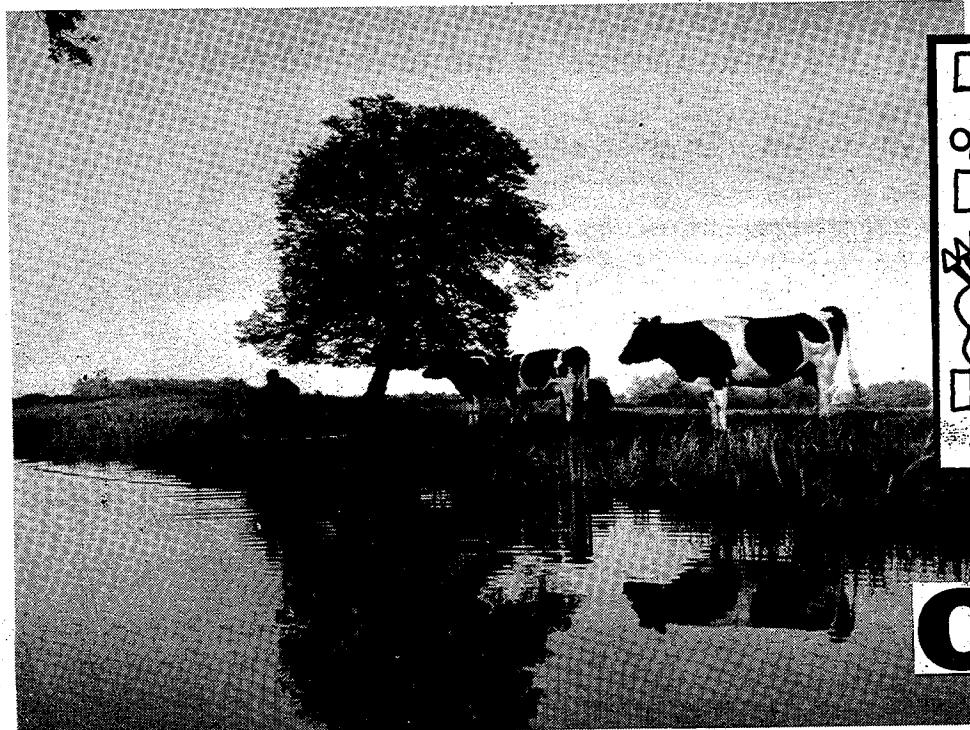
jèkabaara

"ni jèkafò ye daamu ye,
jèkabaara nyogòn daamu tè."

nimòrò 16 - san 1987n awirili kalo - a sòngò : dòròmè 20

olandi

Olandi Jamana

Min bè sòrò nimòrò in kònò, o filè nin ye :

nyè 2, 3 ani 4 Dinyè kibaruya : Olandi sìgi yòrò ka dògò, nk'a jòyòrò man dògò

nyè 5 Cikè dònniya : dugukolo jalan shyèn

nyè 6 ani 7 Kòori sènè baarada kunnafoni : kalan kèra Buguni ka nyèsin kènèya ma
Boyì zaèri ka baara

nyè 7 Tiga sènè baarada kunnafoni

nyè 8 Tulon tè sèbè sa : dugu mògòkòròntan
kuma kòròmaw
an ka yèlè dòonin

dingè kibaruya

Olandi sigi yòrò ka dògò, nk'a jòyòrò man dògò

Olandi ye jamana dògòmannin ye Eròpu, nk'a kun bè kènèmana kan badaa.

A sigi yòrò benni kènyèka kògòji da ma, o kèra sababu ye kadan kan ko yiriwa Olandi. Olandi bè dinyè bée sira taama. A ye jago jiidi dugukolo fan bée, janko Endonezi, o min tun bè u ka mara kònò fo 1949 san.

Min bè tigè jamana yiriwalenw den kelen kelen bée niyòrò la k'o lase jamana yiriwataw ma dèmè ye, n'a jateminèna o ma, Olandi bè dinyè bée nyè dèmè na. Baarada ni cikèda bée bée bolomafara di ka bila dèmè kèsuba la ; Olandi jè-ka-baarada bée sòrò k'o nafolo tla Afiriki ni Azi ni Oseyani ni Worodugula Ameriki cè.

kènyèka kògòji

Aliman ka jamana

Bèliziki

dalaw gerennen ka kè ciké dugukolo ye
yòrò bòsilen kògòji la ka kè ciké dugukolo ye

Olandi Jamana

Olandi ye farajè jamana ye Eròpu kènyèka bolo kan.

- A kènè ye baamètèrèkènè 41.160 ye (taari miliyòn 4 nyògòn).
- A jama ye mógo miliyòn 15 ye.
- A faaba ye Amsterdam ye, nka a mara ni lasigidenw bée Lahè, dinyè foroba kiri tigèda bée dugu min na (Mali ni Burkina Faso ka kèle kiri tigèra yen de).

Masa fanga de bée Olandi. Fanga bée muso dò bolo, n'o tògò ko Béatrissi, kabi 1980 san.

U ka wari ye "florèn" ye. O bée bén sefa dòròmè 33 ni tama 2 ma.

Dugukolo ko de bée Olandikaw la badaa. Mali ka bon n'a ye sinyè 30, nk'a jama ka ca Mali ta ye sinyè fila. N'i y'a dugukolo tla k'a makènyè, mógo 364 de bée jè baamètèrèkènè kelen na (i n'a fò mógo 3 bée jòsò taari kelen kelen kònò). A nyògòn mógo jòsòlen ka dògò dinyè kònò (Mali jòsò ye mógo kelen ye taari 17 la).

Olandikaw ni kògòji bë nyò-gòn na badaa dugukolo nò fè : u bë dalaw geren, ka balanw da, ka ji sama k'a ja. Bi bi in na, u ye taari 487.200 bòsi kògòji la.

Jamana fanba kèra cikè dugukolo ye, w'a dugukolo nafa ka bon dinyè bëe ta ye : taari 100 sènèfèn bë mògò 638 balo, (alikaama kilo 4.500 bë bò taari kelen na).

- Bagan mara jòyòrò ye 68% ye

cikè nafa la (dòròmè 68 kèmè o kèmè) : misiw (misi kelen bë nònò litiri 4.725 bò san kònò), lèw, kamanmafènw.

- Feerew (flòri) jòyòrò ye 21% ye cikè nafa la.

- Sumanw jòyòrò ye 11% ye (pòmitèrè, sukaro beterawu, suman kisèw, nakòfènw).

Foro kelen kelen kènè bë bèn taari 15 nyògòn ma.

Mònni bë sèbè kè, k'a da u ni kògòji dorokoli kan nyògòn na.

Ji kan taama hukumu kònò, a fòra cogo min na, u ka dankan ko yiriwara.

Dankan dò bë yen, n'o tògò ko Rotterdam. O ye dinyè dankan bëe la belebele ye : kuruñ-baw bë bëlèn yen, minnu doni bë taa tòni 280.000 na. Kògòji kan kurun 31.000 ani baji kan kurun 250.000 bë bëlèn yen san o san : tòni miliyòn 120 bë don Rotterdam dankan na san kònò, k'a fanba kè taji ni suman kisè ni damanfènw ye.

Olandi bë Mali cikèlaw sèbekòrò dèmè

Olandi ka jènyògònya jòda ka bon an ka sòrò yiriwadaw la. O nafa ka bon Mali cikèlaw kan. Hali kalo filanan salen in kònò, Olandi lasigiden nana Mali la, a ni Mali nyèmògòw ka bèn dèmè sira kuraw dantigèli la, ka sin an ka jamana yiriwali ma. Ni ala sònna, an ka jamana den caman bëna bò baara dantigèlen ninnu nun ma.

Olandi ka dèmèni k'a nyèsin CMDT ni ODIPAC ma

A san fila ye nin ye, kòori cikèda ni tiga cikèda bë dèmè sòrò ka bò Olandikaw yòrò :

- 1985 san na, Olandi ye nògò-jè tòni 10.000 ni fosfati nògò tòni 1.000 ni Mali la. O nògòjè la, tiga cikèda ye tòni 3.000 sòrò, kòori cikèda ye tòni 4.900 sòrò, a tò tlala sira cikèda ni malo cikèda (ofisi) cè.

- 1986 san na, u ye nògòjè tòni 12.000 min di, o tlala tiga cikèda ni kòori cikèda cè. Wari tò donna nègè la, ka dabajana 5.000 ni dannikè mansin 5.500 ni dabafin 2.500 dlan. O cikè minèn ninnu bë dlan cikèda fila ninnu ka númuya baara bolo sigilen fè.

Nògò in ni minèn ninnu bë feere, k'a wari kè ka cikèlaw dèmè, se tè minnu ye. O huku-mu de kònò, ODIPAC ni CMDT sera ka baara minèn fòlòw juru don nògoya la duguw la, dugu

Wotoro nin dilanna Olandi kaw fè

yiriwa tòn ma sigi minnu na fòlò : nyèbila ma sara, tònò ma d'a kan.

Nògò min taara sènèfèn jagotaw la (kòori ni tiga), dò bòra o sòngò la san fòlò ni filanan kònò.

Kòori cikèda sènèkèla minnu bòra juru in nun ma, olu filè :

- 1985 san na : mògò 1785.
- 1986 san na : mògò 1107.
- 1987 (san kura nata) : mògò 2.500 ka kan k'a sòrò.

Olandi ka dèmèni wèrèw

Olandi jòyòrò bè ka bonya ka taa a fè Mali yiriwali la.

A fòlò, u ye baarada dò yè-lèn malo cikèda (ofisi) la, ko "ARPON", u m'o nyògòn kè jamana si la. Cikèda in bè Nyònò, olandika cè 18 b'a nyèkunna, a bè cikè yiriwali baara si dò bée kè : sènè yèrè ni sènè dònniya nyinini, balikukalan, cikè minèn dabali, mògò ni baganw furakèli.

Olandikaw ye Sotiba dugukolo lakodònda fana ròkuraya.

Olandikaw ka jèkulu dò bè ka baara kè Mali yòrò caman na, n'olu ye "volontèriw" ye.

U sigilen bè Segu, u ni ji ni kungo baarada bè jè la ka jiri foro ko jiidi dugu misènw kònò yen.

U bè Barawuli, Kònòbugu ani Joyila kafo la. U bè kòlòn sennaw fana bilasira Joyila, kòlòn dian ko nyuman na.

U ye baarada sigi Kita, ko "yèrèye balan" : u bè bògò kè ka balanw jò kòw la, ka ji ton yòròw dlan. O ji tonnen bè kè sababu ye ka bagan mara ni nakò sènè jiidi, ka nèema basigi dugukolo la.

U bè dòkòtòròw dèmè kènèya sabatili baaraw la Joyila kafo duguw kònò.

"KIT" ka baara

"Kit" san tan ye nin ye baara la Mali worodugu la.

U ye Mali dèmè ka cikè fèerè nyini yòrò dò sigi Sikaso, k'o kè Bamakò cikè yiriwada bolo dò ye. O bolo in ni kòori cikèda bolo bè nyògòn bolo. U jèra ka baara daminè Fònsebugu (Kinyan). O kò, u ye baara cogo kura dòw senfilè Yaban ni Jirikòròla (Klela).

Nyinini min kèra o san danma danma kònò, o kèra sababu ye faamuya ka sòrò cikè minèn fòlòw juru don cogo la, anì

dabaganwa nin tògò ko "ariyana"

cikè musaka nyènabò jèkulu si-gili la. Hakilila kura sòròlenw sifilèla 1984 san na Kaniko, Jebe, Moribila ani Kosan zayè-riw kònò. Nin yòrò la, fo an ka Cèkurajè Jara ni Pòli Kilini ka baara kèlen fò : Pòli ye san 9 kè baara la an fè Mali la yan, ka sòrò ka segin a ka jamana na 1986 san kalo 12nan tile 22.

KIT

KIT kòrò ye Olandikaw fè ko "Ilasa fanga ka funteni jamanaw lako dònnida".

KIT sigira 1910 san. A san 75 ye nin ye, a baara kèlaw bè funteni jamanaw n'u dafèlaw kònò, sòrò yiriwa baara ni dònniya nyini ni kunnafoni di ni kalan na.

O hukumu kònò, KIT bè cikè ni kènèya yiriwali baaraw kè funteni jamanaw kan, ka olandikaw fana kunnafoni jamana yiriwataw lakow la.

Mògò 400 bè baara kè KIT ka bolo kan. Mògò 100 b'o la, minnu ye dònniya sira kè-rènkèrènnèn domaw ye.

KIT nyèmògò so bè Amsterdam. Kalandenw jigin yòrò ni kalan sow ni nyinini bonw ni bololabaara yòròw bè o nyèmògòso in na yen.

Cikè fèerè nyini bolo in fòlòla k'a nyèsin dugukolo la-kanani ma k'a kisi nònni ma. O nana ni dugukolo nòn kùnbènni baarada sigili ye Kucala, kòori cikèda ka bolo kan. A nyèmò-goya bè KIT mògò faamuyalen fila bolo. A bè cikèlaw kalan dugukolo nòn kùnbèn baaraw la, ani jiri turu dugu lamini na. U kun bè dugu 10 kan nyi-nan Kucala ni Sikaso mara la.

KIT ni Olandi jè-ka-baarada hakili b'a la ka baara sira wèrè datigè u ni kòori cikèda cè : musoya baara sinsinni wale dò ka kan ka daminè nyinan San, Kucala ani Sikaso ; a bè se Fana 1988 san na.

Kabi kalo filanan tile 20, KIT ni jèkulu dò wèrè (n'o tògò ye ko "RUMPSTAD") baara dònnaw bè ka numu kuluw labèn cikè minèn dian kanma.

Baara dò wèrè bèna daminè "volontèriw" fè Fana, ka balan dògòmanninw da woyow nyè.

Jateminè fana bè sen na ka dèmè don an ka kunnafoni sè-bèn in na (Jèkabaara). Fèerè bèna tigè k'a sèbènba ga kulu sigi sen kan.

Fèerè tigèlen bè San fana, ka tiga tulu bò mansinw sigi Tominyan kafo duguw kònò.

dugukolo jalan shyèn

A bè san caman bò, an ka sènè tè sabati ji ko gèlèya fè. San o san, ji bè dèse suman na samiyè daminè walima a labantuma. O la sa, fèerè ka kan ka tigè, walasa ji min bë bin, o kana tinyè, an k'o tònò sòrò. O fèerè fòlò ye ka ji binta bée lamara foro kònò.

A kòlòsira yòrò caman na ko tilema fè, dugukolo bë gèlèya, k'a geren. O la, sanji kun fòlò minnu bë bin, olu ji bée tè se ka don dugukolo la, a fanba bë woyo dugukolo kan ka taa kòw ni baw la. A woyotò bë taa ni dugukolo dumanma yòrò ye.

Foro mana baara ka kòn sanji fòlò nyé, o de nafa ka bon. O baara ye dugukolo jalan shyèn ye : o bè dugukolo nòn bali, ka nògòw basigi; dugukolo bë ji mara, sènèfènw bë barika sòrò.

dugukolo jalan shyèn

Dugukolo jalan shyèn ye ka dugukolo kunnala baara sani ka sanji kun fòlò bin, walasa ka ji jiginni nògòya dugukolo la, k'a bali ka woyo. O baara in bè kë awirili kalo la.

A baara bë se ka kë ni dabanjana ye. Dabanjana labèn cogo ka ca o baara kanma :

- a bè se ka labèn ni etanson magamanw ye, kuru cilan walima kòròshyènni nyinw bë minnu na.
- a bè se ka labèn ni wara sòninw ye.

O baara dunya man kan ka tèmè santimètèrè 3 kan, a bonya ye santimètèrè 60 ye. Ni dugukolo jalan shyènna k'a banamini, ka dugukolo yuguba kosèbè, o de ka nyi.

Dugukolo jalan shyèn bë bèn lèrè 8 ma taari la, misi fila ni daba kelen fè. N'i y'a shyèn k'a banamini, o bè bèn lèrè 14 ma taari la.

Sènèkèla bë kòn ka wuli dugu-

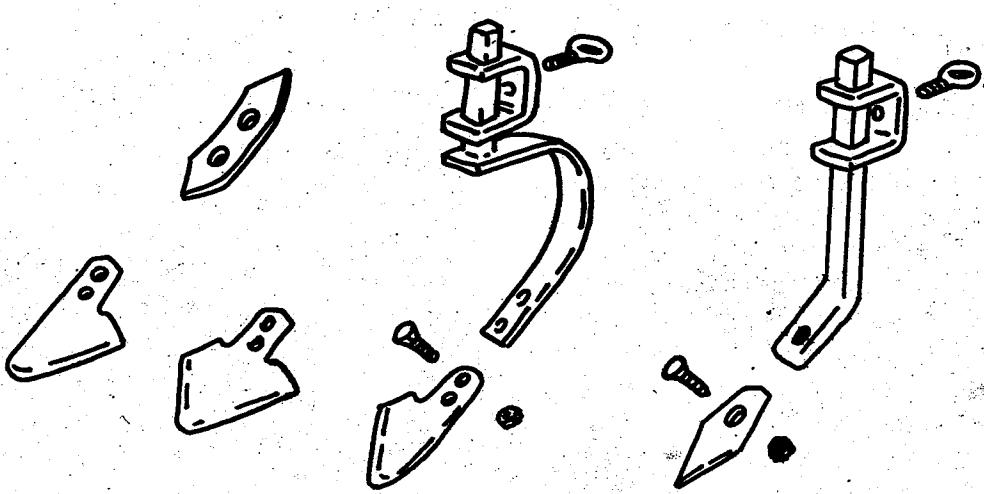
ko jalan shyèn fè. O b'a to samiyè baara bë daminè joona, n'o bë kè sababu ye ka sòrò jiidi.

O bè kè sababu ye fana ka bagan bila baara la joona, cogo min sènèkèla tè misiw lagirin k'u sègèn : baara daminè tuma na, lèrè 2 walima lèrè 3 bë labòli kè tile kònò ; ni baara teara nyé, dò bë se ka fara waati fòlen in kan. O b'a jira k'a fò bagan ka kan ka ladon ka nyé. A man kan ká bila a'yèrè ma, a ka kan ka mara, ka balo konyuman, ka furakè, walasa a ka se ka baara sèbè kè sanji fòlò mana bin.

Dugukolo jalan shyèn bë daminè forow la, minnu ka sumanw ka ji ko n'u ka balo ko ka bon.

fèerè dò wèrèw

Dugukolo jalan shyèn tèmènen kò, fèerè wèrèw bë yen, minnu bë ji woyo bali, i n'a fò :

- Ka yòrò sènèbali bila foro kònò. Ni foro bë jiginjiginma yòrò la, a bè danbò taari tilancè, taari tilancè : o la, foro jòsurun mètèrè 50 bë suma jiginjigin fè. Taari tilancè in mana danbò, i bè mètèrè 5 nyogòn bila a kèrè bée fè : o mètèrè 5 jiri ni binw tè tigè. O bè kè sababu ye ka nyamanw kùnbèn ani ka ji woyo barika ban. Bawo ji woyo tè barikaba sòrò mètèrè 50 in kan.

- Sènèkè dugukolo min sègènna, o bè bila ka kè manyan ye. Sani an ka manyan nin bila ten, an bë se ka bagan balo dòw dan a la : o bè dugukolo nògò don, ani ka ji woyo bali.

- Suman minnu bë dugukolo nògò don (i n'a fò shò ni suruku tiga), o sumanw bë se ka dan, ka tila k'u labure u falennen kò, sani ka suman wèrè dan. O fana bë kè sababu ye ka dugukolo nògò don, ani ka ji woyo bali.

kòori sènè baarada kunnafoni

kalan dò kèra Buguni mara la ka nyèsin kènèya siratigè ma

Suwisi jamana ka dèmè nyessinen bè kènèya sabatili ma Buguni mara kafo 3 bée kònò : Buguni, Kolonjèba ani Yanfolila. O siratigè la, balikukalan teliman dò kèra ka nyèsin dugu dògòtòròw ma kafo 3 ninnu kònò, k'a ta kalo fòlò tile 2, fo kalo filanan tile 19 san 1987.

kalanso wòorò dayèlèla

Kòori sènè baarada de ye o kalan telimanw labèn suwisi ka dèmè kònò, ka kalanso wòoro dayèlè kalan ninnu kanma :

- Buguni kafo kalanso 3 : Kumantru, Garalo, ani Faragaran.
- Kolonjèba kafo kalanso 2 : Kolonjèba ani Fala.
- Yanfolila kafo kalanso kelen : Wasada.

Kalanden mumè kèra mögò 180 ye ka bò dugu 170 kònò :

- Buguni kafo kalanden 105,
- Kolonjèba kafo kalanden 49,
- Yanfolila kafo kalanden 26.

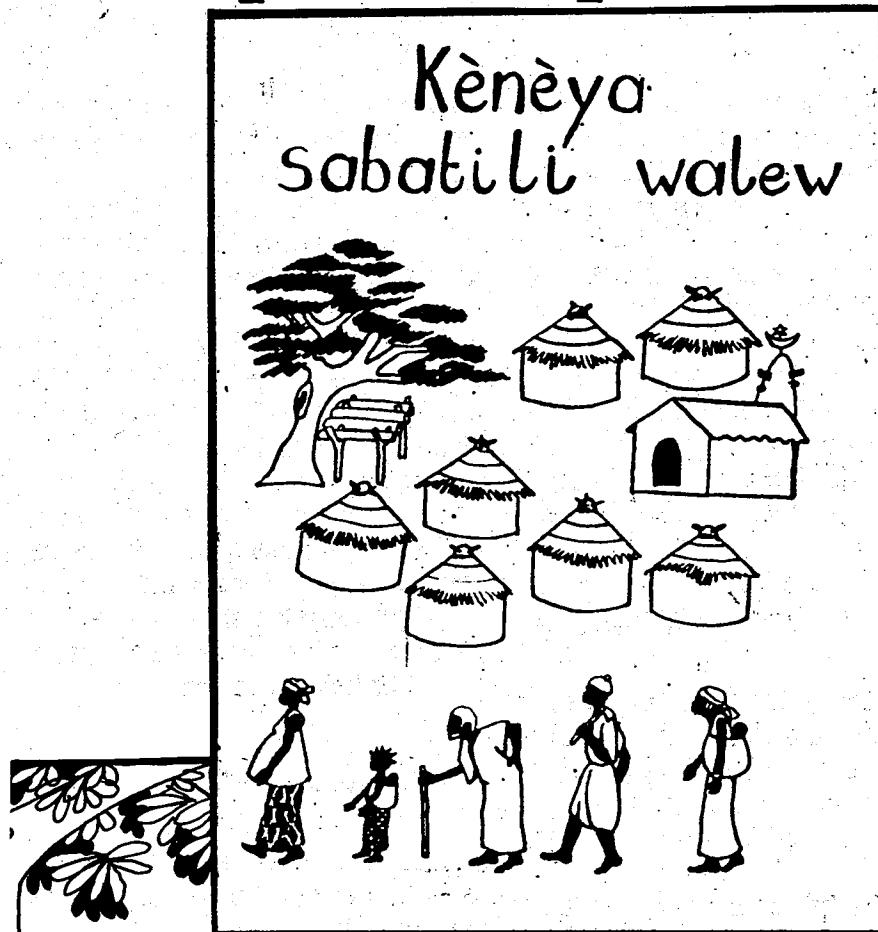
kalan kèra cogo min

Kalan kèra tile 50 kònò :

- Tile 35 kèra ka kalanjè ni jate gafew kalan, ani bamanankan sèbèn sariyaw.
- Tile 10 kèra seginkanni na.
- Tile 5 kèra baara kalan na, i n'a fò dugu dòkòtòrò ka baara kunnafoniw, a ka kan ka sèbèn minnu lafa, ani kènèya sabatili gafe dòw faamuyali.

Kalan in kuncèra ni nyènajèba ye, min labènna Faragaran-kaw fè, k'u ka nisòndiya jira.

Kènèya Sabatili walew

Boyi zayèri ka baara

Boyi ni Buguni cè ye kilomètèrè 55 ye. A bè Kolonjèba sèkitèri la. Dugu yiriwa tòn saba jèra ka Boyi zayèri sigi san 1985 kalo wolonwulan tile 27. O dugu ye Boyi ye, ani Jalanikòrò ni Bugula.

I n'a fò dugu yiriwa tòn bè cogo min, dugu saba in jèra ka zayèri konyènabò jèkulu sigi sen kan : dugu kelen kelen ye mògò saba bò ka jèkulu in sigi : tòn kuntigi, wari marala ani sèbèn nyènabòla. Kalo o kalo, jèkulu in bè nyögònye kè duguw dò kelen na, k'u hakilinaw falen zayèri ka baaraw kan.

O nyögònye ninnu sen fè, jèkulu hakili sera baara dòw kèli ma san nata la, k'a nyèsin sòrò yiriwali ma, ani dugu yiriwali baaraw, kungo lakanani, kalan yiriwali ni hadamadenya sinsinni.

O baara ninnu na, dòw sera ka kè, dòw kèli ganiya sirila.

- Min ye sòrò yiriwali siratigè ye : a jirala k'a fò ko cikèda bée ka sènèfèn feereta dò sènè ka sòrò yiriwa, k'i jòyòrò fa zayèri ka baaraw la.

- Dugu yiriwali baara siratigè la, zayèri konyènabò jèkulu y'a ganiya ka sènèkè minèn feere so kelen jò zayèri tògò la, ani dòkòtòrò so kelen.

- Kungo lakanani siratigè la, jiri syèn foro dòw kèra dugu saba ka jiri turu kanma. Jiriw turulen kò, jiri syèn tòw bè feere dugu wèrè mògòw ma.

Sariya dò sigira ka nyèsin jiriden geren kari ma : ni mògò min ye mangoroden geren kari, i bè nyangi ka dòròmè 100 sara. N'i ye nèrè geren kari, i bè dòròmè 1000 sara.

- Kalan yiriwali siratigè la, balikukalan teliman fila kèra dugu kelenkelenna bée la. O kalanw sen fè, kalanden jolen 64 sòròla zayèri kònò, muso 9 b'o la. Kalan ninnu musaka bée tara duguw fè. O kèra sababu ye ka kalanden jolen kelen kelen sòrò cikèda bée la.

O n'a ta o ta, kalanden jolen caman bè taa tunga fè tilema fè. O de kanma, zayèri konyènabò jèkulu y'a ganiya ka baara kuraw sigi sen kan tilema fè, min bè kè sababu ye ka dò bò tunga fè taa la. O la, kalan dò sigira sen kan zayèri kònò, ka nyèsin kalanden jolen ma. O

dönniya kalan kèra ja kèlèli kan, ani bagan ka kènèya ni cikèda jatebò cogo, ani zayèri nyèmògò ni tòn ka sèbèn nyènabòlaw ka baara faranfasili kan.

- Hadamadenya sinsinni siratigè la : jèkulu ye sariya sigi ka dò bò furu nafolo la, k'a kè dòròmè 2000 ye dugu saba in bée kònò. O hakili nyuman sira taamana zayèri lamini dugu dòw fè. Jèkulu b'a fè jamana bée ka nin sariya in bato.

- Min ye suman marali jiginè jòli ye, baara caman kèra o hukumu kònò Jalanikòrò ni Bugula fè. U bè sumanw san ka mara jiginè kònò, ka tila k'u kòfeere ni tònò ye. O waleya b'a to, suman bè sòrò dugu kònò waati bée.

- Musow fana b'a fè k'u jòyòrò fa zayèri ka baaraw la. U y'a daminè ni balikukalan ye. An bè don min na i ko bi, u b'a fè ka kòlò si mansin ani nyò si mansin kelen sòrò.

tiga sene baarada kunnafori

A fòra cogo min Jèkabaara nimòrò 15 kònò, a nyè 4 la, cikè kalan dòw kèra ODIPAC fè Kita ni Nègèla.

Foto in bè kalanden dòw jira, minnu ye o kalan kè k'a dafa.

tulon té sébè sa

**Du mògòkòròntan latèmè man di
Dugu mògòkòròntan mon nyi
Hali jamana mògòkòròntan mon nyi**

Nin kèra dugu dò la, faama ye ci bila u ma ko u ka u ka cèkòròba bée faga.

U bée y'u ka mògò kòròw faga. Nka kegunman kelen tun bë yen, o taara a fa dogo a ka foro kònò jiginè kònò. A bë to ka taa dumuni di a ma.

U ye ci lase faama ma ko cèkòròba bée fagara.

Faama sòròla k'a fò u ye ko yanni dògò nata cè, k'u ka cèncèn garan kelen dilan a ye. Ni o tè, a bë dugu ci.

Denmisènw danma sigilen kònòganna. Kegunman taara to di a fa ma, a ye faama ka kuma in fò a ye. Fa ko : "Denkè, o man gèlèn. A' ye taa a fò faama ye ko garan kura bë suma kòròman ma, ko a ka a ka garan kòrò kunkurun bila ka na di aw ma."

O kòròfò selen faama ma, a ko : "Nin tè denmisèn kuma ye. A' ye taa".

Dugu cili ma bò.

**Jume Tarawele
Sonyèbugu**

kuma kòròmaw

1. N'i burankè ye bakòrònnin di i ma, ko i ka taa n'a ye sugu la k'a feere ka na n'a wari ye, ka na n'a sogo ye, ka n'a ni bakòrònnin yèrè nyènama ye, i bë o k'e cogo di ?

**Mami Tarawele, Cèwolo Tarawele
ni Dawuda Tarawele, ka bò Shèenu (Nègèla)**

2. Dinyè dulonnen bë nèema saba la, a bée ju bë fin na.

**Seku Umaru Sisòkò
Sonyèbugu (Nègèla)**

3. Fèn dòw bë dinyè kònò, u bë 100 nyògònnna bò. U bée ye tògòmaw ye nka u fènw tè kelen ye. O ye mun ni mun ye ?

**Jojiri Kulubali
Buwala**

4. Ja filè kelen bë dinyè kònò, n'i y'i nyè tugù, i bë ja ye a rò ; n'i y'i nyè yèlè, i tè foyi si ye. O ye jafilè jumèn ye ?

**Gawusu Tarawele
Bayabugu**

jacobius :

1. I bë bakòrònnin kòbò, i b'a kiliden kisè kelen feere, ka na ni o wari ye, ka na ni kiliden kisè kelen feerebali ye, ka na ni bakòrònnin yèrè nyènama ye.

2. - San fin : ni san ma fin, ji tè bin. - nyèkisèfin : a kèra mògò ye wo, a kèra bagan ye wo, i bë yeli k'e ni nyèkisèfin de ye. - Lankiri fin : a kèra tubabu kalan ye, walima mori kalan, walima balikukalan yèrè, nin sèbèn bëe bë k'e ni dabaji fin de ye.

3. O ye denw ye. A bë i n'a fò mògònninfinden, misiden, faliden, baden, sagaden, wuluden, shèden, jakumaden, o n'a nyògònnaw : a bëe bë wele ko "denw" nka a fènw si tè kelen ye.

4. O ye sugo de ye : n'i sunògòra, i bëe sugo min k'e, i bëe ja bëe ye sugo rò, o y'a sòrò, i nyè tugulen don.

an ka yèlè dòonin

Dakuru dugu mògòw taara kò dò mòn, bama tun b'o ji la. U tun bënnen b'a la ko mògò si kana bama tògò fò k'u to kò ji la.

U taara ni jèbi mugu ye k'a kè ji la. Jègè bée sara, u donna ka kò mòn daminè. U bë jègè minè na tuma min, bama ye cè dò cin, o cè tògò tun ye ko Ncikuru Jara.

Jarakè kulela dewu ko : "eel eel ee! a bë ka n cin."

Kabini Ncikuru ye nin kuma in fò, dugu mògòw bée girinna ka Jarakè sègèrè : "Kan'a fò! kan'a fò!"

Ncikuru ko : "N b'a fò! n b'a fò! Bama bë ka n cin, basa bë ka n cin, mali bë ka n cin, wa nanyuman nunkuru bë ka n cin".

"An ka taa so! I ka segi tal" dugu mògòw girintò b'o fò nyògòn ye.

U selen so, u ye Jarakè siri, k'a ci.

**Zosèfu Tarawele
Sonyèbugu**

